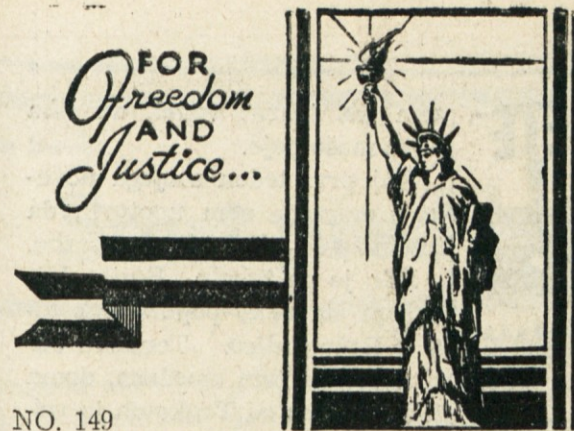

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

NO. 149

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, MONDAY MORNING, AUGUST 7, 1961

STEV. LX -- VOL. LX

Ruski kozmonavt Titov varno pristal na Ileh

Ruski kozmonavt German Stepanovič Titov je danes zjutraj ob 3:18 srečno pristal na zemlji potem, ko je to 17-krat obkrožil.

CLEVELAND, O. — Danes zjutraj ob 3:18 po našem času je ruski drugi astronaut German Stepanovič Titov, potem ko je 17-krat obkrožil Zemljo, srečno pristal kakih 500 milj jugovzhodno od Moskve.

Vesoljska ladja Vostok II. je težka 10,470 funtov. S tal je bila pogrnjena včeraj zjutraj ob dveh po clevelandskem času. Titov je torej bil dejansko na poti 25 ur in 18 minut. Po podatkih moskovskega radia je potoval srečno, se ves čas odlično počutil in v vesoljski ladji 8 in pol ure spal. Tekom svojega kroženja okoli Zemlje je letel tudi preko Amerike, enkrat preko Skalnih gor in Mehike, enkrat skoro preko Clevelanda.

Rusji so polet Titova v vesolje objavili uro in pol po njegovem vzletu s tal in poročali ves čas o njegovem potovanju. V Rusiji sami so njegovo pot dejno mogli zasledovati na televiziji.

Ruski uspeh je napravil na ves svet ogromen vtis. Pomeni brez dvoma nov sijajen dokaz o sposobnosti ruske znanosti in tehnike. Predsednik Kennedy je Rusom k uspehu v imenu ZDA čestital.

Ideja o "mirovnem zboru" izgubila simpatije na Kapitolu

WASHINGTON, D. C. — V Kongresu so v začetku lepo pozdravili Kennedyjevo idejo, da naj dežela pošlje našo mladino med svet, da bo tam agitirala za nas v eni li drugi obliki. Akcije so krtili z imenom "mirovni zbor." Že takrat se je pa zdela, da Kongres ideja ne diši. To se je pokazalo pretekli teden, ko je bil zakonski načrt o mirovnem zboru pred senatnim odbrom za zunanje zadeve. Tam so mu republikanski senatorji nasprotovali, demokrati pa niso kazali nobene volje, da bi ga brnili.

Ni dosti upanja, da bi bil položaj v predstavnem domu ugodnejši. Za načrt ne kažejo namreč nobenega posebnega zanimanja ne predsednik doma Rayburn, ne ostali vidni demokrate, dočim mu republikanski kongresniki nasprotujejo. Načrt bo najbrže utonil v pristojnih odborih in bo tako odločen na drugo let. Administracija se ne bo gnala zanj, ker bi s tem spravila v nevarnost druge zakonske osnutke, ki so ji bolj pri srcu.

Dvojna uporaba

V železniških hladilnih vozovih vozijo v poletni vročini živila, ki bi se lahko pokvarila zaradi vročine, pozimi pa taka, ki ne smejo zmrzniti.

Vremenski prerok pravi:

Sončno in milo. Najvišja temperatura 78.

Novi grobovi

John Burdick

Po kratki in mučni bolezni je preminul v Ashtabula General Hospital John Burdick, star 63 let, stanujoč na R.D. No. 2 North County Line Rd., Geneva, O. Zapušča soprogo Ann, rojeno Hovear, hčer Betty Ferinacci, v Northfield, O., tri vnuke, brata Josepha (v Calif.) in Nicka, sestri Mary Franke in Ann Stevens in več drugih sorodnikov. Rojen je bil v Reki. Zaposlen je bil pri General Electric, Lamp Works. Bil je član Društva Garfield Camp No. 159 W.O. Pogreb bo jutri zjutraj ob 8:15 iz Jos. Zele in Sinovi pogreb. zavoda na 6502 St. Clair Ave. v cerkev sv. Vida ob devetih, nato na Kalvarijo.

Valerie Mausser

Včeraj zjutraj je nepričakovano umrla na svojem domu dva meseca in osem dni stara Valerie Mausser, hčerka Donald in Marceline, roj. Slapnik, z Eddy Rd. v Willoughby Hills. Poleg staršev je zapustila sestrič Jamie Anne in Kathleen. Mati pokojne Marceline je hčerka Mrs. Anne Slapnik, ki vodi Slapnikovo cvetličarno na 6620 St. Clair Ave. Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na E. 62 St. jutri ob enih popoldne na All Souls pokopališče.

Naser bi rad dobil od Judov način pridobivanja sladke vode iz morja

TEL AVIV, Izrael. — Združena arabska republika je vprašala ameriško družbo, ki ima zastopstvo za izraelske naprave za pridobivanje sladke vode iz morja, če ne bi ona lahko kupila omenjenih naprav. Tam so odgovorili v Kairo, naj se obrnejo kar naravnost na Izrael.

Združena arabska republika in njen predsednik Naser sta nadjuhša nasprotnika Izraela, rada bi ga zadušila v žlici vode, pa vendar imela rada od njega tudi — korist.

Izraelska republika prodaja z uspehom svoje obveznice

WASHINGTON, D. C. — V Ameriki obstoja posebna judovska organizacija, ki ima edini namen pospeševati prodajo obveznic Izraelske republike. Od 1. 1961 do danes jih je

Osrednja obveščevalna (CIA) bo le preurejena

Njeno delo bo omejeno na zbiranje in razčlenitev podatkov.

WASHINGTON, D. C. — Osrednja obveščevalna služba (CIA) se je ob priliki kubanske invazije tako slabo obnesla, da so ji mnogi napovedovali konec ali vsaj drastično reorganizacijo. Administracija je vse te domneve gladko zanikala. Domneve se bodo vendarle vsaj deloma uresničile. V administraciji je namreč dozorel sklep, da bo delokrog CIA močno omejen in njena pristojnost zmanjšana. Imela bo samo dve nalogi: zbirati zapne podatke in jih analizirati. Oceno njenih poročil bo poveril poseben zaupnik predsednika Kennedyja. CIA seveda tudi ne bo več organizirala samih takih akcij, kot so bile invazija v Kube ali intervencija v Gvatemali. CIA je torej vsaj začasno izgubila svojo važnost. To je tudi razlog, zakaj Kennedy ne more dobiti dobrega naslednika za sedanjega direktorja CIA Wullesa.

Val reorganizacije je zagrabil tudi informativne službe v Pentagonu. Tam je imela vsaka vojaška veja svojo informativno službo, armada, vojno letalstvo in vojna mornarica. Sedaj bodo vse tri službe združene v eno. Tako ne bo več prilike, da bi se prepirale med seboj, katera ima zanesljivejšo informacijo.

Sedanja reorganizacija ne bo dejansko napravila ničesar drugega kot da bo pristojnosti informacijskih služb omejila na tisti delokrog, ki so jih imele, ko so začele poslati. Tekom poslovanja so si prilastile zmeraj širši delokrog in večjo pristojnost, kar pa se ni obneslo, kot smo videli pri kubanski invaziji in vmešavanju v laosko krizo.

bilo po njenem posredovanju razpečanih za nad pol milijona dolarjev.

Ta uspeh je organizacijo tako opogumil, da je sklenila, da bo tekom prihodnjih sedmih let razprodala v Ameriki še za pol milijona dolarjev zadolžnic.

Pakistan priznal vlado alžirskih upornikov

KARAČI, Pak. — Pakistan je pretekli teden uradno priznal začasno alžirsko vlado, kot zakonito predstavnicu Alžirije, čeprav je ta še vedno po veliki večini v oblasti Francije.

Zastopnik vlade je izjavil, da pakistanski odnos do Alžirije ni bil nikdar dvomljiv, da je bilo priznanje vlade upornikov le vprašanje primernega časa. Ta naj bi sedaj prišel.

Visoko drevje vzrok prekinitve elektrike

Cleveland in okolica sta bila v petek dve uri in pol brez elektrike, ker je prišlo do kratkega stika na daljnovodu visoke napetosti.

CLEVELAND, O. — The Cleveland Illuminating Co. je objavila, da je bil vzrok prekinitve elektrike v okrajih Cuyahoga, Geauga in Lake kratek stik na daljnovodu visoke napetosti v občini Russell. Drevje je letos zaradi velike moče izredno naglo zrastle, ne da bi družba za to vedela. Vlažne veje, ki so segle med same žice električnega voda, so omogočile preskok električnega toka, kar je dovedlo do avtomatične prekinitve napeljave.

Ker je bila mreža tako preobremenjena, so varnostne naprave naglo za povrstjo izločile vse širi glavne elektrarne družbe iz mreže. Cleveland in preko 100 drugih občin v severovzhodnem Ohio, v kolikor dobivajo elektriko od CEI, je bilo oko' dve uri in pol brez električne struje.

Prekinitve električne struje pri CEI je pripravila župana Celebrezija do predloga, oziroma zahteve, naj bi ta družba in mestne elektrarne povežali svoje napeljave, da bi bilo mogoče v podobnem slučaju v prihodnosti oskrbeti z elektriko vsaj najnujnejše obrate in ustanove.

Pokažite

"AMERIŠKO DOMOVINO" prijateljem in znancem; povejte jim, da jo pošiljamo brezplačno na ogled.

LETALSKI MOST V ZAHOD. BERLIN VZROK ZA VOJNO!

Predsednik sovjetske vlade Nikita Hruščev je dejal predsedniku italijanske vlade Fanfaniju, ki je bil pretekli teden v Moskvi na uradnem obisku, da bo vsak poskus zahodnih sil vzdrževati zvezo z Zah. Berlinom po podpisu mirovne pogodbe z Vzhod. Nemčijo vodil v vojno. — V sovjetskem odgovoru "nič novega." — Posveti v Parizu.

MOSKVA, ZSSR. — Podrobnejša poročila o razgovoru predsednika italijanske vlade Fanfanija s predsednikom sovjetske vlade Hruščevim o berlinski krizi so povzročila zaskrbljenost v zahodnih diplomatskih krogih. Kažejo jasno, da hoče Hruščev zahodne sile prepričati, da bo vsak poskus vzdrževati zveze med Zah. Berlinom in Zah. Nemčijo proti volji Vzhodne Nemčije, kakor hitro bo ta podpisala s Sovjetsko zvezo (ločeno) mirovno pogodbo, vodil v oborožen spopad, verjetno v atomsko vojno. Fanfaniju je odkrito zagrozil, da bo Sovjetska zveza v slučaju vojne nevarnosti imela Vel. Britanijo in Italijo, kjer so oporišča za ameriške rakete na srednje daljave, za "talca." Na Vel. Britanijo ima Sovjetija že naperjeno dovolj raket z atomskimi glavami, da jo uniči. Istota lahko stori tudi z Italijo.

Hruščev je dejal Fanfaniju, da ne bo dovolil nobenega letalskega mostu, podobnega onemu, s katerim so zahodne sile onemogočile blokado Zah. Berlina v letih 1948-49. Zavezniška letala bodo pri poskusu preleta vzhodnonemškega ozemlja sestreljena.

Pripravljen na razgovore

Kljub ostrim besedam in grožnjam je Hruščev povedal jasno, da je pripravljen na razgovore, seveda brez vsakega pritiska in groženj od strani Zahoda. Hudo se je jezil na ameriškega predsednika Kennedyja, ki da je v svojem poročilu javnosti o berlinski krizi pokazal preveč "bojevitosti." Hruščev je napovedal, da bo Kennedyju v javnem govoru nocoj odgovoril na njegove izjave.

Ob koncu dvodnevni razgovorov sta se Hruščev in Fanfani zedinila, da bi bili razgovori o Berlinu "oportuni in možni."

Odgovor ZSSR brez spremembe stališča

WASHINGTON, D. C. — Sovjetska zveza je poslala zahodnim silam odgovor na njihove note o Zah. Berlinu. V njem je poudarila ponovno zahtevo po podpisu mirovne pogodbe z obema Nemčijama, ki naj da pečat stalnosti razdelitvi Nemčije.

Sovjetska vlada poudarja v svojem odgovoru pripravljenost za pogajanja, pri tem pa

ne pokaže nobene možnosti h kompromisu. Zahodnim silam zanika vsako pravico do nemotnih zvez z Zah. Berlinom, kakor hitro bo Vzhod. Nemčija podpisala s Sovjetsko zvezo mirovno pogodbo. Izjavlja tudi, da bodo one drave, ki bi podvzele v takem slučaju ukrepe, ki bi vodili do vojne, nosile težke odgovornosti. Sovjetska zveza tega ne bo storila.

Sovjetski odgovor zahodnim silam na njihove note in razgovor Hruščeva s Fanfaniem kaže, da sta tako Vzhod kot Zahod pripravljena za razgovore, da pa trenutno vstrajata odločno vsak na svojem stališču, da bi si ohranila boljši položaj za čas, ko bo treba sesti za zeleno mizo in berlinsko krizo rešiti, predno bi utegnili sprožiti atomsko vojno.

Razgovori v Parizu

PARIZ, Fr. — Tu so se sestali zunanji ministri Vel. Britanije, Zah. Nemčije in Francije z državnim tajnikom ZDA na razgovore o berlinski krizi. Ob svojem prihodu na pariško letališče Orly je ameriški državni tajnik Dean Rusk izjavil, da so zahodne sile odločene braniti svobodo Zah. Berlina, da pa so prav tako pripravljene na trezne in mirne razgovore, ki naj zadovolje upravičene zahteve varnosti od strani Sovjetske zveze v pogledu vprašanja združitve Nemčije.

Zahod stoji na stališču, da imajo Nemci pravico do združitve potom svobodnih volitev, pravico do tega, da si uredijo državo po svojih željah. V Londonu in Parizu za tako rešitev niso tako navdušeni kot v Washingtonu, Hruščev pa je Fanfaniju povedal naravnost, da bo Sovjetska zveza konferenco o Berlinu zapustila tisti trenutek, kobi zahodne sile stavile zahtevo po zdedinjenju Nemčije potom svobodnih volitev.

Vprašanje Zah. Berlina se je tako v zadnjih dneh zaostri, ker so obojestranske izjave zmanjšale možnost za kompromisno rešitev. Upajmo, da bo na kraju le zmaga pamet in da bo prišlo do rešitve, ki bo za obe strani sprejemljiva.

Iz Clevelanda in okolice

Rojenice—

Mr. in Mrs. Frank Ferra se je rodil sinček, četrti otrok v družini. S tem sta postala Mr. in Mrs. Carl Krause stari oče in stara mati, Mr. in Mrs. Joseph Ferra z 444 E. 152 St. pa osmič. Čestitamo!

V bolnišnici—

Matt Shuster, St. Mary's, Penna., je v St. Mary's bolnišnici v St. Mary, Penna. Rojak je preje živel na Norwood Rd. v Clevelandu.

Zalostna vest—

Mrs. F. Brezovar v Euclidu je dobila sporočilo, da ji je v Zabukovju na Štajerskem umrla 28. julija 88 let stara mati Marjeta Kočvar. Doma je zapustila sina Leopolda, pri katerem je živela, tu pa poleg omenjene še hčer Jennie Prince v Cantonu v Ohio.

Operiran na očeh—

John Borsio z E. 72 St. je bil operiran v St. Vincent Charity bolnišnici na očeh. Zdravje se mu naglo vrača in bo še ta teden predvidoma zopet doma. Njegovemu sinu Jerryu in ženi Dolores se je isti dan rodila zala hčerka. S tem sta postala John in njegova žena Elsa petič stari oče in stara mati. Čestitamo!

Seja—

Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima nocoj ob sedmih urah. Asement bo tajnica pobirala od šestih zv. dalje v šoli sv. Vida.

Berlina se razlikujeta tudi po blagostanju!

BERLIN, Nem. — Kadar govorimo ali pišemo o svobodnem zapadnem Berlinu in Berlinu pod komunistično diktaturo, mislimo navadno na razliko med svobodo in diktaturo. Za Berlinčane je neka druga razlika še važnejša: v svobodnem Berlinu so zaslužki veliko boljši, saj je Adenauerjeva marka vredna najmanj petkrat več kot komunistična. Kdo bi se torej čudil, ako Nemci iz Vzhodnega Berlina hočejo dobiti delo v Svobodnem delu mesta.

Tam zaslužijo veliko več in lahko tudi kupijo kaj takega, kar v komunističnem Berlinu ni na prodaj, in potem pretihotapijo čez mestno demarkacijsko črto. To jih goni, da se tako trdovratno držijo svojih služb v svobodnem Berlinu.

Komunisti bi to kar tolerirali, kajti na ta način pridejo vsaj do lepih vsot v Adenauerjevih markah, toda račun meša vedno večje število beguncev. Da je beguncev toliko, tega si ne smemo razlagati samo z željo po svobodi. Velikokrat igra glaven nagib želja po dobrem zaslužku.

Čim bolj se bliža čas, da bodo komunisti skušali zmanjšati osebni promet med obema deloma Berlina na nič, tem več Nemcev bo skušalo bežati v svobodo, toda bodo v glavnem "ekonomski begunci." Bežali bodo v upanju, da se jim bo pod Adenauerjem bolje odilo kot pod komunisti.

Parna pošta

Parnik Savannah je kot prvi svoje vrste vozil leta 1817 pošto iz Združenih držav v Vel. Britanijo. Dotlej so pošto prevajale jadrnice.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 149 Mon., Aug. 7, 1961

Gospodarska konferenca v Montevideu

Gospodarska konferenca Organizacije ameriških držav v Montevideu, ki se je začela koncem preteklega tedna, je dete nove Kennedyeve politike podpiranja držav v Latinski Ameriki.

Predsednik Kennedy je že pred meseci napovedal, da je treba smer in način našega podpiranja držav v Južni Ameriki spremeniti, kajti dosedanje podpiranje ni dalo tistih uspehov, ki jih je Amerika pričakovala. Do sedaj je Amerika delila podpore in posojila pod gospodarskim in političnim vidikom. Hoteli smo si zagotoviti simpatije vseh političnih veljakov in še posebej vojaških krogov, ki so v vsaki državi v Južni Ameriki zadnji steber, ki se nanj more čpreti mir in red v deželi. Zato je naša administracija podprla samo take akcije, ki so koristile bogatašem in vojaškim poveljnikom. Tudi posojila je dajala samo v take namene, ki so jih predlagale prizadete vlade. Pri tem smo se na ljubo načelu o nevmešavanju v zadeve tujih držav odpovedali pravici, da bi imeli besedo pri uporabi podpor in posojil. Le pri določevanju namena podpor in posojil smo imeli nekaj besede. S posledicami take politike se nismo mogli pohvaliti. Večina posojil in podpor ni dosegla namena, ki jim je bil postavljen.

Kennedy hoče prelomiti smer podpor in posojil. Kolikor bi jih naša dežela dala, naj bodo porabljeni tako, da bodo od njih imeli koristi delavci in kmetje, ne pa bogati sloji. Vporaba podpor in posojil v druge namene je omejena samo v dva namena: zbršijo naj primanjkljaje v državnem proračunu in plačilni bilanci. Na drugi strani morajo prizadete države same nositi levji del izdatkov za dogovorjeno smer socialne politike. Ameriške podpore in posojila naj imajo samo dodaten značaj. Pokrijejo naj to, kar domače gospodarstvo ne zmore.

Ameriška posojila in podpore ne bodo torej več brez pogojev, kot je to bilo do sedaj. Prizadete države bodo morale najprej izdelati načrte za svojo socialno politiko in ustvariti denarno podlago zanj iz lastnih sredstev, šele potem bo priskočila Amerika in pomoč.

Vse to ni za ušesa vladajočih krogov v državah Latinske Amerike. Navajeni so dobivati od Amerike podpore in posojila ter potem šariti z njimi tako, da imajo od njih koristi samo bogati sloji v posredni ali neposredni obliki. Navajeni so, da jim Amerika ne gleda na prste, kako trošijo njen denar. Navajeni so na misel, da njim samim ni treba nositi nobenih bremen za novo socialno politiko.

Vse to so v Washingtonu predvideli, zato so poslali v Južno Ameriko celo vrsto ameriških politikov s Stevensonom na čelu, da skušajo prodajati nov način ameriškega podpiranja in posojevanja denarja. Ne bi mogli reči, da so vsi politični potniki dobro opravili svoj posel. Mnogim je cilj spodbudil brez njihove krivde. Niso mogli omehčati trdih src južnoameriških politikov, generalov in bogatašev. Kennedy se ni dal oplasti, naročil je administraciji, naj posreduje, da pride do gospodarske konference v urugvajskem letovišču Punta del Este ne daleč od Montevidea. Konferenca ima namen, da da Kennedyevemu geslu "Zveza za napredek" konkretno obliko. Da Kennedy res upa, da bo konferenca uspešna, se vidi po tem, da je poslal tja 45-člansko delegacijo s finančnim tajnikom Dillonom na čelu. Šel bi bil tudi sam tja, ako se ne bi bal upravičene nevarnosti, da bi se moral tam srečati s Castrom.

Ali bo konferenca res rodila pričakovane uspehe? Dvomimo.

Na konferenci bodo zastopali države le finančni ministri. Ti niso politično tako močni, da bi lahko usmerjali socialno in gospodarsko politiko v domačih državah. To je stvar celih vlad in ne posameznih njihovih članov. To še posebno v našem slučaju, ko bi konferenca morala napraviti sklepe, ki segajo globoko v državne proračune, v plačilne bilance, najbolj pa v povečanje davkov za bogate vladajoče sloje. Finančni ministri lahko samo pripravijo material za skupne politične sklepe, ki jih morajo pozneje odobriti posamezne vlade. Za tak posel niso politično dosti močni niti zunanji ministri.

Drug pomislek: nobeni vladi v Južni Ameriki ne diši nova davčna politika, ki bi močno obremenila bogataše. Skoraj vsaka vlada je odvisna od bogatašev, ki ne bodo pljuvali v lastno skledo. Bogastvo jim je tako zameglilo oči, da ne vidijo nevarnosti socialnih potresov, ki se bližajo Latinski Ameriki. Vlade se bodo torej izmikale vsaki konkretni obvezi, kar bo spravilo našo federacijo v slepo ulico: ali ustaviti podpiranje in dajanje posojil ali pa krpariti naprej po izvoženih poti brez upa na resnično trajen uspeh. Naj nas pri tem ne motijo lepe resolucije, ki bodo morda sklenjene na konferenci. Treba je čakati na dejanja.

Tretji pomislek: na konferenci bo prvič v politični zgodovini Južne Amerike prisostvoval kot polnopravni član voditelj kubanske delegacije in glavni osebni Castrov zaup-

nik, obenem pa odkrit komunist Guevara. Guevara ne bo zastopal interesov delavcev in kmetov, ampak komunistične interese in bo pri tem uporabljal komunistično taktiko: razbiti konferenco, jo utruditi z dolgovznimi govori, namenjenimi le propagandi, staviti demagoške predloge, blatiti Washington, sejati razdor me delegate in delegacije. Vsi ostali udeleženci bodo v precepu: ako bodo Guevari oporekali, bodo pomagali njegovi propagandi, ako ga bodo prezrli, jih bo napadala levičarska javnost v njihovih domačih državah.

Kar bo torej opravljenega uspešnega dela, bo opravljeno za kulisami. O njem pa ne bomo zvedeli tako hitro.

Urugvajska konferenca OAD bo vkljub temu odšla v zgodovino z lepim ugledom. Je namreč prva, ki se je pečala v prvi vrsti s socialno politiko in ki je kolikor toliko posrečeno odbila komunistično mešanje v zasedanje. Upajmo, da bodo zakulisni razgovori rodili tiste sadove, ki jih javne seje niso mogle.

Pennsylvanski preprihi

(Poroča Majk)

Pittsburgh, Pa. — Odkar sem se zadnjič oglašil v naši "Ameriški Domovini", pišejo in vlečejo po okroglem in širnem svetu vse razne politične sape in vetrovi. V tem oziru je kakor kje na kakem za ptice prikladnem obrežju, kjer se ob obrežju pasejo, grejejo in družijo ptice vseh raznih vrst. Milijonske jate jih je, frfotajo sem in tja, ta in ona ptica pobere in vjame kak plen, ki ga vrže na obalo valovje morja. Za kakke drobtine ne gre toliko, a kadar prileti na obalo kak večji plen, tedaj se zakade ptičje jate vseh vrst in vsaka ptica si hoče pomagati po svoje. Vsaka ptica ima svojo politiko in vsaka gleda in išče, kje bi našla boljši plen. Politika in še kakšna!

Zelo podobno gre politika tudi pri ljudeh, pri posamezniku, skupnih državah in narodih. Ljudje silimo vsi k obrežju napredka — tega ali onega kalibra.

Te dni sem bral razne komentarje v "PG" glede naše zunanje politike. Pred kratkim sem bral tudi izjave znanega ameriškega komentatorja in člankarja Lippmanna, kateri je v intervjuju izrazil nekaj svojega mnenja o predsedniku Kennedyju, o bivšem predsedniku Eisenhowerju in o naših diplomatskih sploh. Lippmanove izjave so vsekakor zanimive. Mož je liberalnega škola, a skuša biti kolikor toliko strpen in pošten opazovalec političnih potekov med Zapadom in Vzhodom.

Kaj so vse te izjave in ti komentarji?

V njih je precej nekega povprečnega javnega mnenja. Vsaj tistega dela naše javnosti, ki vsaj nekaj misli z lastno pametjo in sedi po svoje. Precej odstotkov naše javnosti, ali če hočete naših ljudi dosti ne misli po svoje. Mislijo le, kakor jim kdo kaj sugestira, ali kakor čujejo od drugih in si to osvojijo za dobro. S tega stališča potem sodijo vse razne dogodke in se tako tudi iluzirajo. Včasih je to izražanje takto, da bi jasen in razumen videc in poznavalec razmer kar obupal. A to bi bilo napačno in usodno. Trezen opazovalec mora imeti vedno pred očmi eno resnico: da ni vse črno, kar kdo slika za črno, pa ni vse belo, kar kdo skuša nasloviti za belo ... Resnica je vedno nekeje v sredini. Nanese včasih, da je resnice malo več na eni strani, kjer se slika resnica in poštenost. Včasih pa jo je nekaj tu in tam. Kako to, boš vprašal? Prav enostavno. Vsak sam sebi deli največjih kos pravice, resnice in poštenosti. Smo pač ljudje! To bi moral imeti vsak pred očmi, ki se spravi na sodni stol obsojati ali soditi druge ... Poštenost, strpnost in ljubezen med nami ljudmi je taka, kakor: šni smo ljudje. Za vse napake pri problemih poštenosti, pravčnosti, strpnosti, itd., moremo soditi le sebe najprej, potem še le druge.

V bližnji bodočnosti je soditi, da se bodo pojavljali problemi in dogodki. Kakšni, lahko kar malo sodimo. Evropa ni urejena, kakor bi morala biti. Še slabše je urejena Azija, v nekem najslabšem stanju pa je Afrika. To

vse se nahaja v nekih sredinah med Vzhodom in Zapadom. Tudi naš južni del ameriškega kontinenta je neurenjen in podoben neki posodi (pail), vedru, ki je ves preprel in luknjičast in ne drži. Saj se pri nas doma na lastnih tleh blagoslovljene Amerike ni vse, kakor bi si želeli. Toda, nas imajo za nekega "bogatega strica," ki ima novaca za vsako krizo in za vsako gospodarsko bolezen zdravila in od nas pričakujejo: Stric Uncle Sam nam bo pomagal, na to se lahko zanesemo. In doslej je res tako bilo. To, da ima neko dno tudi žep "Strica Sama," to se ne vprašujemo in to jim ne delo nobene skrbi. To imajo kar za neko stalno stvar, za nekaki studenčni izvirek, ki ne more nikdar usahnjiti. Zares je to lepo upanje in lepa tolažba! Le to je pokora, da moramo mi Amerikanci, Z. D. to upanje in tolažbo prispevati in njenim zahtevam tudi ustrezati.

Yes, naš stric "Uncle Sam" ima za res veliko radodarno srce. Morda je to njegova napaka. Krščansko pa je prav. Ali tudi politično, to je drugo vprašanje.

Zdaj pa stopimo za trenotek k zadevi pomaganja — gospodarskega namreč. Saj pravijo in slikajo položaj doli po južnih ameriških državah, da je zadnje čase vse gospodarsko propadalo. Posebno so prizadeti mali ljudje, to je delavci, mali posestniki, itd. Iz težav nikamor ne morejo. Posebne zaslužke v njihovi deželah ni, da bi se s tem mali ljudje, to je delavci mogli kaj gospodarsko pomagati, vsaj za sproti od danes do jutri. Kakšni so razlogi temu?

Prvi in največji razlog temu je, da socialna pravdnost in poštenost še ni dobila svojega sedeža v teh zadevah med ljudstvi južno ameriških deželah. Nas, ki pa slepo dajemo in sujemo naše dolarje v vreče vsakega, ki za nje nas prosi, je pa krivda ta, da se ne preprečimo, kdo je teh dolarjev deležen. Ali gredo in se uporabijo res za splošen blagor ljudi, ali jih pobašajo razni raketirji, ki se okoriščajo na račun revnih?

Prav to in o tem nekaj govori in namiguje Lippmann in razni komentatorji. Mi velikodušno sujemo dolarje vsem raznim deželam z namenom in upanjem, da dajemo pomoč malim revnim ljudem, ki zdihujejo pod gospodarskimi težavami. Pri tem upamo, da bomo s tem omilili gospodarske razmere, da bodo mali ljudje malo lažje gospodarsko dihal. To so naši nameni in cilji. Rezultati vsega tega pa so čisto drugačni. Kakšni?

Glavne posledice tega so, kakor sem že omenil, tisti, ki so potrebni pomoči, ne dobijo od naše pomoči nič, ali pa prav malo. Pomoč se razcepi in razlije v roke in žep tistih, to je predstavnikov takih zaostalim narodov in ljudstev, katerim mislimo pomagati. Če to povemo na širšim gospodum v Washingtonu, si seveda stavijo nam nazaj vprašanje: Komu pa naj pomoč izročijo, če ne postavnim predstavnikom takih dežel in ljud-

stev? Ti so, ki upravljajo take dežele, ti vedo kdo je med njimi potreben pomoči in kdo ne. Seveda, med poštenimi in pravičnimi predstavniki ljudstev, bi tako moralo biti. A takih je dandanes po svetu prav malo, če jih je sploh kaj. Najbrže je tako, kakor je bilo v tisti bivši jugoslovanski vojaški edinci tam nekeje doli v Makedoniji, ki je narednik po imensko klical imena vojakov. Vojaki vseh raznih imenov takih in takih so glasno odgovarjali; tukaj! Ko je zaklical ime "Poštenjakovič," je bilo vse tiho in nazadnje se eden oglašil: "Poštenjakoviča nema kod naše kompanije!"

Podoba je, da vsa naša pomoč zaostalim deželam in ljudstvom bogati in utrjuje položaje za one, ki takim zaostalim deželam in narodom sede na tilniku, da lažje še dalje izkoriščajo revne; sioje, to je one, katerim mi mislimo, da pomagamo. Ljudstva pa nazadnje to čutijo in ali je čudno, da nas sovražijo, mesto da bi nas ljubili in spoštovali. Mi pa se ne preprečimo zakaj tako. Pojdite doli v južno ameriške dežele. Uboga raja, ki gara po plan-tajah za veleposestnike je vsa proti nam. Njihovi sinovi, ka-

(Dolje na 3. strani)

Za naklonjenost lekom boleznj se zahvaljuje

Buena Park, Calif. — Ko je človek bolan, še prav posebno ceni naklonjenost, ljubeznivost in dobroto, ki jo mu sorodniki in prijatelji izkazujejo. Ni toliko dejanska pomoč kot zavest, da ni v svojih telesnih in duševnih težavah sam, da so ob njemu dobri ljudje, ki mu skušajo dne-vne bolezni oblažiti in ga razveseliti na najrazličnejše načine. Koliko veselja povzroči skromna kartica, poslana bolniku, ali šopek cvetja ali pa samo prisrčen pozdrav!

Ni še dolgo tega, ko sem se morala tu v Kalifornijo podati v bolnico sv. Ane in tam iskati zdravlja. Moji dobri sorodniki in prijatelji iz Kalifornije in iz Clevelanda so mi v času mojega bivanja v bolnici izkazovali veliko pozornosti in ljubezni. Nikoli ne bom pozabila tega in se jim želim tem potom tudi javno zahvaliti.

Vem, da je dolžnost otrok spoštovati in ljubiti svoje starše. Žal dandanes ni povsod tako. Moja hčerka Steffi in zet Frank Lovko sta imela ves čas moje bolezni veliko truda z menoj in sta mi nadvse lepo stregla. Tudi njima srčna hvala.

Hvala Bogu sem toliko ozdravela, da se bom lahko podala na pot domov v Cleveland.

Vsem Clevelandčanom pošiljam prisrčne pozdrave in kmalu na svidenje!

Mrs. Steffi Paulich.

Nekdaj in danes

VANCOUVER, B.C. — Pozdrav iz Britske Kolumbije, kamor sem srečno dospel 21. julija. Jet zračni ekspres me je prinesel sem iz Chicaga v štirih urah. Sprejeli sta me sestre Ančka Žitko in Ivanka Sertič, brat Ivan in njihove družine. Po dolgih letih smo si vsi srečni segli v roke.

Naselil sem se zaenkrat pri sestri Ančki, kamor pridejo čestiti Grdinovi in Sertičevi, pa tudi č. g. Pavel Golja, dober in si-jajen gospod, ki se trudi za duševni blagor slovenskih ovčič-tod. Vancouver je lepo mesto, še krasnejša pa je pokrajina okoli njega.

Sinoči sem gledal na televiziji predsednika ZDA Johna Kennedya, ko je govoril o berlinski krizi in nevarnosti nove vojne. Nekako v istem času sem 25. julija 1914 kot vojak 17. pešpolka z napetostjo čakal, kaj bo odgovorila Srbija na avstrijski ultimatum. V času, ko je govoril Kennedy, je bilo pred 47 leti objavljeno, da je bil ultimat odklo-

ČE VERJAMETE
AL' PA NE!

Na željo večjega števila starejših čitateljev lista ponatiskujemo del sestavkov pok. urednika J. Debeveca. — Ured.

Ker je naš Jože videl, da ima bratec Francelj rajše kovaško kladivo, kot pa bi postal velik gospod, je vrgel pogled name, ki sem menda kazal vse znake pridnega učenca. Moj učitelj je bil par let mladinski pesnik Janiko Leban in ta je menda našemu Jožetu svetoval: v šolo ga dajte! Po vasi je završalo, da bosta pri Grmkovi hiši dva gospoda, eden je že, drugi bo šel pa zdaj v šolo. Edino Blažonova Mica je prav uganila, ali je pre-rokovala: ta že ne, je vse preveč igravkast in iz samega živega srebra delan, tak že ne bo gospod!

No in Jože me je zvlekel v Ljubljano ter me izročil sestri Micki v vzgojo, ki je bila bratu za gospodinjjo. Kakor me je sestra Franca doma cartala, ker sem bil najmlajši in ki nisem matere niti poznal, tako me je sestra Mica držala na kratkih vajetih, ker je vedela, da s cartanjem ne bom nove maše pel. Zame je bil prevelik prelom od ene vzgoje do druge in dolžil sem šolo, da je vsega tega kriva. Dočim sem bil doma za gospodarja jaz, ki se mi je ustregla vsaka želja in odpustilo sproti vse ne-rednosti, je bilo v Ljubljani vse drugače. Komaj devet let sem bil star takrat, zato mi ni zame-re, če nisem takrat spoznal do-brega namena sestre Micke. Kaj njen, da je vojna neizbežna.

Ko sem poslušal Kennedyja, so se mi v spominu obudili dogodki iz l. 1914. Ali bo zopet prišlo do podobne ali še večje tragedije? Upajmo, da ne, čeprav nevarnost ni majhna.

Na današnji dan, 26. julija, smo v šentpeterski vojašnici v Ljubljani brusili bajonete in se pripravljali na vojno s Srbijo. Vojna je bila napovedana 28. julija. Plaz se je sprožil. Nemčija je napovedala vojno Rusiji, nato še Avstro-Ogrska.

Zakaj vojna proti Rusiji? Kar tedaj nismo vedeli in ne razumi-mo, to so nam pokazale posledice. Rusija je bila prevelika, premočna, bila je — slovanska in kot taka vedno opora slovanskim narodom, ki so bili v me-jah Nemčije in Avstro-ogrske. Treba jo je bilo uničiti, ker si-cer mir ni mogoč, so mislili v Berlinu, pa tudi na Dunaju in v Pešti.

V onih mrzličnih dneh smo hlastali po novicah. Hiteli smo pred Katoliško tiskarno in čakali na "Slovenca". Čitali smo poročila iz Dunaja, Berlina in Petrograda ... Cesar Franc Jo-žef je povedal svoje v razglasu "Mojim narodom". Isto sta storila cesar Viljem in car Nikolaj, seveda vsak po svoje. Razglasi-naj bi narodu povedali, za kaj gre, čemu morajo nositi glave naprodaj.

Prišla je vojna, prišla revolucija v Rusiji, ki je pomedla s carjem. Kerenskemu, ki je prevzel oblast po marčni revoluciji, je sledil v oktobru Lenin, Ru-sija je postala komunistična, no-silec in vodnik svetovne revolucije! Moskva se je ravnala po-njegovih vodilih in dosegala ve-like uspehe. Lenin je dejal: Ni sile, ki vam bi mogla preprečiti zavladati nad svetom, ako se ne boste dali ustrašiti.

Doslej so zmagovali, ker se niso bali, ker jih ni brigalo ve-liko, kaj pravi svet k njihovim korakom. Zdaj je pred nami berlinska kriza. Vprašanje je, kdo se bo ustrašil in umaknil: Zahod ali Vzhod!

Jože Grdina

sem jaz takrat vedel, da šiba novo mašo poje.

Koj prvi teden mojega novega treniranja sem ugotovil, da imam že dovolj šolske izobrazbe. Bilo je pa takole. Sestra Mica je šla neko popoldne k teti v Rožno ulico. Tonkova Jerica je bila tam omožena, doma iz Bezuljaka od Tonkovih in vsi, ki smo prišli z Menišije, smo jo smatrali za teto in vsak je bil tam dobro sprejet. Če drugače ne, je dobil skodelico bele kave in dobrega kruhka. Ko sem prišel popoldne iz šole in nisem našel sestre doma, sem takoj vedel, da je pri teti in sem letel tje. Da pokažem, kako sem že domač v Ljubljani, sem odprl vrata v kuhinjo in zavpil na ves glas: "Ali je naša Mica tle?" Rekel sem tako, kot bi vsak na Menišiji. Pri nas so bile samo Mice in France, le v gosposkih hišah so bile Mimice, Marije in taki mili izrazi. Sestra ni rekla nič tam pri teti, ampak ko sva šla domov, mi je povedala, da nisem drugo kot en velik kmečki štor, teslo, burovž in drugo tako kmečko orodje.

Razumljivo je, da se mi je takšna šola visoke omike zelo zamerila in drugi dan po šoli sem jo ubral naravnost domov na Menišijo. Saj nisem ravno vedel za pot, ampak prepričan sem bil, da pelje vsaka cesta na Menišijo, ne more biti drugače. Ubral sem jo proti Krimu, ker toliko sem vedel, da je Menišijo tam nekeje za Krimom. Hodil sem in hodil že celo večnost, pa še nisem bil iz Ljubljane, postal sem lačen in obrnil sem se nazaj, trdno odločen, da bom šel na pot drugičkrat. Napravil sem nekako tako, kot tisti vandrovec, ki se je namenil iz Ljubljane v Trst. Prvi dan je prišel do Vrhnike in ker se mu je zdelo nerodno, da bi iskal prenočišča pri drugih ljudeh, se je obrnil in šel spat nazaj v Ljubljano. Drugi dan ravno tako in potem je uvidel, da je najboljšje, če ostane kar v Ljubljani pri domačih ljudeh.

Prav tako sem napravil tudi jaz in do božiča, ko sem šel domov na prve počitnice, sem bil že kar cel škric. To so mi namreč povedali moji vrstniki doma. Namesto, da bi jih jaz preziral, ki sem bil tako velik gospod, da sem pohajal v ljubljanske šole, pa so se mene ogibali, kot bi prinesel garje s seboj. Nekateri so me spraševali, če jih bom povabil na novo mašo, drugi so se mi ponujali za kočijaža, kadar bom imel svojo faro. Bil sem sam proti številnim, zato jih ni kazalo z breami učiti manire. Ko smo šli od polnočnice, mi je sledila gruča fantičkov. Ker sem dobro poznal njih namero, sem se domov grede skrbno držal očeta. Tam pred brdsko martro, kjer gre cesta proti naši hiši, sem se obrnil in jim pokazal jezik za očeto-vim hrbtom. Mulci!

No in tako so me vrteli in oblikovali klub vsemu zoperstavljanju od moje strani. Gospod nisem postal, toda šole mi vseeno niso hodile napake. Za vse, kar vem in znam saj ni dosti, se moramo zahvaliti bratu Jožetu in sestri Micki. Brez njih bi bil res to, kar sem bil, ko sem prišel v Ljubljano. Dva razreda ljudske šole sem dovršil v Ljubljani, nižjo gimnazijo v Kranju in potem dve leti trgovske šole v Ljubljani, pa sem bil sposoben za prvo službo. Potem je bilo treba k vojakom, zatem mi je svak Bogumil dobil dobro službo v posojilnem društvu in tedaj je v meni dozorel sklep — da grem po svetu. Menda je bila v meni duh Ahasverja, ki je tudi očeta gnal po svetu, da so šli trikrat v Brazilijo. Gnalo me je v svet, da bi ga videl. Kaj bo v svetu, se nisem vprašal, niti odgovarjal na to vprašanje. Svet je velik in je dovolj prostora za vse.

To sem ob kratkem povedal, da bodo čitatelji lažje razumeli to pripovedovanje, ki bo sledilo, če Bog da.

France Bevk:

Smrt pred hišo

10.

V soparni noči, ko se je pripravljal k nevihti, je čutil Brdar trudnost v sebi in ni vedel, kaj je prišlo čezenj, ali bdi ali sanja.

Stene so se čudno razmaknile, okna so se razširila v širino; Ivancu se je zdelo, da stoji pred pragom in je hiša za njim.

Vijoličasta svetloba je sijala okrog in okrog, kakor da pronica iz zraka, iz neba in iz zemlje, V to vijoličasto luč je rastla ena sama velika, rogovilasta senca; bila je hruska med štirimi hišami, ki ni imela ogrinjala plača in iz plašča je gledala človeška lobanja z odprtinami v očeh in v čeljustih.

Ali je spomin iz mladosti? Ali se je očetova smrt povrnila?

Brdar je hotel zakriti obraz z rokami in se ubraniti nečesa neznanega in hudega, pa se njegove roke niso premaknile.

Svinec je ležal čezenj, nekaj ogabnega se je oprijemalo njegovih udov.

Strmel je v smrt, katere plašč je začel temneti in se stemnil v obliko njegovega očeta, lobanja se je pretvorila v očetov obraz.

Tam je stal njegov oče, kakor ga je poznal, s porastlo sivo brado in pijanskimi očmi. Nalanko se je nagibal proti njemu. Počasi se je dvignila z njegova desnica in rastla z grozo v Brdarjevo srce. Prst se je iztegnil in žugaje zamahnil trikrat proti njemu.

Nato je padla roka, obleka in obraz. Tudi smrti ni bilo več. Še senca hruske je utonila v vijoličasti svetlobi. Ta se je stisnila med štiri stene in izginila v bliskavici, ki je sijala skozi okno na strop.

"Kaj ti je?"

Ivanc se je prebudil. Žena je slonela čezenj in ga je izpraševala.

"Nič mi ni".

Ko je jutraj vstal, je dejal ženi: "Speci peko kruha za uboge".

Žena ni vprašala zakaj in ga je spekla za berače in bajtarje, ki so kruh le o praznikih poznali.

11.

Bilo je v podjesenje, ko je zazvonilo pri fari; umrl je Mirko. Nenadoma, kakor bi ugasnila sveča, ko so ga ljudje pogledali ob dveh brlečih svečah, so spoznali, kako voščen in koščen je njegov obraz.

Jerica je neotlažljivo jokala. Peter jo je tolažil, toda ko je izginil na klanec, se je čutila tako neznanu osamljena na svetu.

Ko so se nekoč odprla vrata njene sobice, je stopila Tončka v sobo in se ji je približala.

"Ali si jokala?"

Jerica je zatajila solze. "Ne, nisem!"

"Prišla sem k tebi, po dnevi ne smem. Ali si huda name?"

"Ne!"

"Imej me rada. Le jokati ne smeš".

Dekleti sta se tesno objeli in pritisnili lice na lice. Jerici se je Tončka zasmilila. Božala je njene lase in jecljala v lastni bridkosti:

"Saj vem, da si dobra. Saj vem, da si dobra".

Gmajmerci so razdelili zrajmo. Z grmovjem in srbotjem porastle zemljo so zrezali v dolge jezike, napisali nanje številke in jih pripisali temu ali onemu, po velikosti njegovega posestva in višini davka.

Brdar je dobil kos gmajne pod travnikom, ki je bil kot

zrastel z njegovim posestvom; lepo gmajno ob Jernačevi hiši so dali Košanu.

Brdar ni zaklel, a bilo mu je težko in je stopil do Košana.

"Ti, boš prodal gmajno?" je dejal.

Košan je zanikal z glavo: "Ne prodam je!"

"Kaj boš z njo?"

"Iztrebil jo bom. Krompirja in fižola nasadim. Saj itak nič ne pridelam".

"Tam ne bo rastele krompir. Meni jo prodaj!"

"Kaj boš ti z njo — pri Jernačevi hiši?"

"Kaj ti gre to po glavi? Prodaj jo!"

"Ne".

"Prodaj jo boš!"

Z grožnjo v besedi je šel in se ni vrnil.

Zagnal je živino na gmajno, drva si je nasekal v nji. Košan pa je stal na svojem svetu in je gledal.

"Če ne veš, kje je tvoja zemlja, te bom naučil".

Brdar ni zinil, šel je mimo njega in se ni ozrl. Košan se ga ni upal tožiti.

12.

Ko je Brdar ob uri odpočitka sedel za mizo in gledal po sinovih, mu je ponos spreletel obraz. Počasi, kakor da je ta hip napočil pravi trenutek, je zinil in dejal.

"Fantje, ali pa veste, kaj bo z vami?"

Pogledali so in niso vedeli, kaj hoče oče; nikoli niso razmišljali o tem.

Oče pa je dvignil prst, pogled mu je zažarel nenavadno.

"Ti, France", je pokazal najstarejšega, "boš doma. Več ti bom zapustil, kot sem jaz dobil. Vi drugi —" je pogledal po ostalih. . . nato je umolknil.

Čez nekaj časa je nadaljeval: "Kar se pri mizi govori, ostane v hiši. Kar sklenem, mora držati. Če eden popusti, bo slabo za vse".

Prikimali so in zijali. Očeta je niso slišali tako govoriti.

"Vi se boste poženili", je dejal in pokazal s prstom na Toneta. "Ti pojdeš k Zaplotniku; ne ogibaj se Tončke. Ti pa —" je pokazal s prstom na Janeza — "ki že letaš za kijkljani, ne izpusti Graparjeve Cilke izpred oči".

Mlada lica so zardela, oči so pogledale v mizo; besede, ki so jih slišali, so bile nenavadne. Brdarica je pogledala moža in dejala karajoče:

"Ne spominjaj jih stvari, ki jih sami prehitro znajo".

Brdar je zamahnil z roko. V tem zamahljaju je bilo vse. Brezobzirnost, s katero je treba doseči vse, kar poželja duša.

"Ti pa —" je dejal najmlajšemu, ki je čepel v zapečku, "tudi zate bo pripravljeno. . ."

Po tem razgovoru je leglo nekaj tihega med očeta in sinove. Čutili so to vsi, razvozlali niso vedeli. Sledili so njegovi besedi in njegovemu delu.

13.

Košanov Polde je postal študent. Trikrat je šel k fari in ko se je vrnil tretjič od župnika, je povezal culo in šel.

"Veliko ti ne bom mogel pomagati", je dejal Košan.

Košanka pa si je obrisala oči od veselja in žalosti obenem, in ga je spremila v dolino.

Med Košanom in Graparjem je bil ozek klanec, ob straneh pregrajen, čez grapo je peljala ozka brv.

Na tej brvi sta se srečala Graparjeva Cilka in Brdarjev Janez. Cilka je nesla koš detelje, Janez je imel koso. Zastavil ji je pot.

"Pusti me, da grem dalje".

(Dalje prihodnjič)

AVGUST						
Sa	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

KOLEDAR društvenih prireditev

AVGUST

13.—Dramatsko društvo Liliija priredi na farmi Društva sv. Jožefa na White Rd. SLOVENSKI DAN.

27.—Slovenska šola sv. Vida priredi piknik na Slovenski pristavi.

SEPTEMBER

10.—Slovenska telovadna zveza v Clevelandu priredi telovadni nastop s piknikom na Slovenski pristavi!

OKTOBER

1.—Pevski zbor TRIGLAV priredi v Slov. domu na 6818 Denison Ave. VINSKO TRGATEV.

8.—Veselica Kluba vpokojencev v SDD na Recher Ave.

15.—Društvo Danica št. 11 SDZ priredi v prizidku SND na St. Clair Ave. večerjo, po njej ples.

21.—Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete priredi v šolski dvorani družabni večer.

22.—Pevsko društvo SLAVČEK poda v veliki dvorani pri Sv. Vidu koncert.

27.—Demokratski klub 23. varde priredi letno zabavo s karta-

mi v spodnji dvorani SND na St. Clair.

28.—Zveza slov. protikomunističnih borcev priredi JESENSKO ZABAVO v Slov. domu na Holmes Ave.

30.—Cerkveni pevski zbor Ilirija bo nastopil v cerkveni dvorani na Holmes Ave. Začetek ob štirih popoldne.

NOVEMBER

5.—Glasbena Matica priredi opero "Hoffmanove pripovedke" v SND na St. Clair Ave. ob 3:30 pop.

5.—Društvo Slov. dom št. 6 SDZ priredi banket v proslavo 50-letnice obstoja. Začetek ob petih popoldne.

11.—Korotan priredi izredni koncert ob 10-letnici svojega obstoja.

18.—Štajerski klub priredi martinovanje za svoje člane.

19.—Pevski zbor Jadran priredi koncert v SDD na Waterloo Rd. Začetek ob 3:30 popoldne.

26.—Pevski zbor SLOVAN poda v AJC svoj jesenski koncert.

26.—Slovenski oder poda v dvorani pri Sv. Vidu ob 3:30 popoldne dramo "Prva legija".

Tajnost Goeringovega podzemeljskega štaba

Hermann Goering je pred vojno kot gost tedanjega predsednika poljske vlade Mošinskega pogosto prihajal na lov v gozdove Spala, 100 km daleč od Varšave. V teh gozdovih je leta 1939, ko je Nemčija okupirala Poljsko, zgradil svoj podzemeljski štab. Vse, kar se je v njem dogajalo, je ostalo vseh pet let vojne skrivnost in je še vedno.

Doslej se še nikomur ni posrečilo prodreti v to skrivnostno podzemeljsko mesto. Pri umiku so ga potopile čete SS, vendar so potapljači globoko spodar naleteli na hermetično zaprta vrata. Za njimi je neka skrivnost, morda stroji za izdelavo tajnega orožja, morda sledovi prvega izdelovanja nemške atomske bombe, morda ogromne umetniške vrednosti, morda pa nič drugega kakor trupa tistih, ki so gradili ta bunker. Ni preživelih, da bi o tem kaj povedali.

Kaj pripovedujejo kmetje iz Konevke in Jelenj

Nekateri kmetje iz spalskih gozdov, iz vasi Konevka in Jelenj, se spominjajo teh dni leta 1939, toda njihove povesti ne od-krivajo mnogo.

Takoj po okupaciji so v tem kraju gradili železniške proge, ceste in mostove. Vsak dan so v te globoke gozdove prihajali ne-štetni vlaki s cementom, peskom in železom, odhajali pa natovorjeni z zemljo, s katero so zasipali dve bližnji jezeri. Nekoliko kasneje so v Konevko in Jelenj pripeljali ogromni tovorni veliki strojevi ter čudnih aparatov in instrumentov.

To je vse, kar lahko kmetje iz tega kraja povedo. Za vse ostalo dogajanje v tem gozdu pa nihče ničesar ne ve.

Po vojni so v skrivnost samo delno podrli. Tam, kjer se je razprostiral Goeringov podzemeljski štab, je bila voda. Samo zgornji obrisi centralnih bunkerjev v Konevki in Jelenju, ki so bili oddaljeni 7 km, so ostali nedotaknjeni. Imajo obliko tovarniške dvorane, dolge približno 400 metrov. V teh dvoranah so mnogoštevilni predori napodnjeni z vodo. Še globlje spodaj pa je skrivnostno, hermetično zaprto mesto. Domnevajo, da sta obadva bunkerja med seboj povezana s podzemeljskim predorom.

Iskanje preživelih

Ze večkrat so na razne načine poskušali vodo odstraniti, ven-

dar pa se jim to ni posrečilo. Po vsakem črpanju je ostala na isti višini. Zato domnevajo, da ima nekakšno zvezo z bližnjo reko Pilico ali s kakšnim velikim zbiralnikom.

Člani kluba potapljačev iz Lodza so se lani spuščali v centralni, z vodo napolnjeni prekop in tako so naleteli na hermetično zaprta vrata. To je dalo misel, da za njimi del tega kombinata bunkerjev ni zalit z vodo in da nekaj skriva. Menijo celo, da je tamkaj več nadstropij.

Zakaj Nemci niso razstrelili vsega sistema bunkerjev, kar bi bilo lažje in bolj preprosto? Verjetno so računali na ponovno vrnitev.

Dolgo so iskali preživele, ki bi morda kaj vedeli o tej skrivnosti, stari že nad dvajset let, doslej pa niso našli nikogar. Kmetje pripovedujejo, da se je neki skupini ujetnikov, ki so gradili ta Goeringov gigantski štab, posrečilo pobegniti iz podzemeljskega mesta, toda njihova usoda je neznana. Bunkerje so obdajala minska polja, čez katera bi težko mogel kdo živ.

Le na podlagi dosegljivih ostankov rastejo različne domneve. Ugotovili so, da sta imela oba bunkerja posebni elektrarni in vodovodni postaji. Podzemlje je pred napadi iz zraka varovala štiri metre debela plošča iz armiranega betona.

Nekoliko verzij

O tem, kaj naj bi bilo tam spodaj in kaj bi lahko danes tamkaj našli, je več in različno. Po eni je bila tu tovarna tajnega nemškega orožja, bržkone nekega zadnjega V. Po drugi so tu izdelovali kemično orožje, na kar kaže tudi ogromna poraba vode. Mogoče pa je, da so neke globoke pod zemljo sestavljali nemško atomsko bombo. Po ostankih električnih napeljav menijo, da je to podzemeljsko mesto uporabljalo tudi ogromno električne energije. Po tretji inačici pa je Goering skrbel tu veliko število umetnin, ki so jih Nemci narpali po evropskih deželah, da bi se jih nekega dne spet polastil.

Vsa dosedanja raziskovanja so bila amaterskega značaja.

Ob koncu meseca decembra lani se je v "Večernji Moskvi" pojavila vest o tem podzemeljskem mestu z opisom dosedanjih neuspešnih naskokov na njegovo skrivnost. To je prebral tudi sovjetski inženir Šibisov, ki živi v kraju Klin, nedaleč od Moskve. Čez nekaj mesecev je poslal na Poljsko svoj načrt za odstranitev vode iz bunkerja.

Po načrtu inženirja Šibisova naj bi vodo obarvali, zatem pa z dočrpanjem omogočili njeno kroženje in obenem opazovali bregove reke Pilice in okoliških vod. S tem bi ugotovili, če je med njimi kakšna zveza. Če je, potem bi morali najti odprti-

Oceani kot vir hrane

Strokovnjaki za ribištvo se bodo jeseni prvič zbrali na mednarodnem zborovanju

Skrb za hrano in boj proti lakoti pelje človeka v oceane in morja, kjer bi bilo mogoče pridobiti — po publikaciji FAO, mednarodne organizacije za prehrano in kmetijstvo — prav toliko živil kot na obdelani zemlji. Čeprav zavzemajo svetovna morja nad 70 odstotkov površine našega planeta, ne dajejo niti odstotka hrane, ki jo zdaj potroši človeštvo. Medtem ko so leta 1938 nalovili 20,5 milijona ton rib, se je ta številka povzpela v dobrih dveh desetletjih na 35,3 milijona ton v svetovnem merilu.

Biologi in strokovnjaki za prehrano proučujejo zadnja leta možnosti, da bi ribe uporabili za povečanje množine nujnih proteinov v prehrani prebivalstva nezadostno razvitih dežel, kjer so ljudje podhranjeni zaradi pomanjkanja proteinov. To možnost je FAO prikazala v publikaciji "Ribe kot bogat vir hrane".

Pisec knjižice pravi, da je ribištvo še vedno na tisti razvojni stopnji, kot je bilo kmetijstvo pred več tisoč leti. Namesto nesmotnega lova na morski gladini, ki ni last nikogar, predlaga pisec sodobno gojitev določenih ribjih vrst, torej nekaj podobnega, kot že imamo v živinoreji, končni smoter te zamisli pa je mednarodno sodelovanje pri izboljševanju ribolova.

V Saudski Arabiji je pomagal strokovnjak FAO organizirati ribiško ladjevje za lov v Rdečem morju, drug strokovnjak pa je vodil poskuse ob sirske in tuniške obali, kjer so organizirali osem ribiških centrov.

Poprej večinoma nepismeni ribiči so se na šestmesečnih tečajih učili krmariti motorne čolne, brati pomorske zemljevide ter

ne in jih zazidati. V trenutku, ko bi zaradi dotoka gladina vode pričela naraščati, bi vedeli, da so zazidane vse odprtine. Nato bi z velikim črpalkami izčrpali vso vodo.

Tako bi prodrli v skrivnost, morda zadnjo iz Hitlerjeve dobe.

PENNSYLVANSKI PREPIHI

(Nadaljevanje z 2. strani)

terim se posreči priti v šole in katerim se posreči spoznati, kaj povzroča naša pomoč, gledajo na Amerikance iz Z. D. postrani in opazke padajo: "Go home Yankees!" Ali se jim naj čudimo?

In to ni samo na našem jugu. In celo pomagamo nekaterim komunističnim deželah. Ali se naj varamo, da tisti, ki se bore in pričakujejo neke rešitve izpod komunističnega jarma, da tega ne vidijo? Tu in okrog te naše zunanje politike so to tisti kamni spodtike, radi katerih nas po svetu postrani gledajo in ne morejo izračunati in presoditi, kaka je naša modrost, s katero naglašamo vsemu svetu, da se borimo za demokracijo in svobodo, naša pomoč takim deželah pa le pomaga utrjevati položaje onim, ki jim sede na tilnikih. Je res čudna taka politika!

Edini razlog mora biti v tem, da naša inteligentna služba, ki bi morala proučiti in paziti, kako po takih deželah ravnaajo z našo pomočjo, ne vrši in ne razume svoje dolžnosti in ne pazi, kam gredo naši milijoni, ki jih kar nasujemo vsakemu, pride po našo pomoč. Če pa pazi in razume svoje dolžnosti, zakaj ne razkrinka tistih, ki to našo pomoč izrabljajo in z njo le svoje položaje utrjujejo po takih zaostalih deželah?

Tej čudni politiki, ki bi bila smešna, da ni zraven tako resna, bi se moralo napraviti konec! Tako meni,

Stari Majk.

uporabljati kompase in druge instrumente.

O deležu rib v svetovni prehrani in o možnostih za načrtno gospodarstvo v tej zvezi bodo razpravljali tudi na mednarodni konferenci letos septembra v Washingtonu. Sodelovalo bo 52 dežel od skupno 82 članic FAO. To bo prvo mednarodno znanstveno zborovanje, na katerem bodo strokovnjaki razpravljali o dosedanjih in prihodnjih vlogi rib in ustreznih izdelkov v prehrani ljudi in živali. Sestanek so sklicali tudi zato, ker kažejo statistični podatki, da več kot polovica svetovnega prebivalstva nima v hrani toliko proteinov, kot jih telo potrebuje za ohranitev zdravja.

Oglašajte v "Amer. Domovini"

Ženske dobijo delo

STROJNE ŠIVILJE

Morajo imeti izkustvo v šivanju ženskih oblek.

Dobra plača od kosa. Plačane počitnice in prazniki ter bolniško zavarovanje.

Stalna zaposlitev.

Prijetni delavni pogoji v moderni, klimatsko ohlajevani obratovalnici.

Javite se od 8:30 dop. do 11:30 dop.

THE GOTTFRIED COMPANY

4800 E. 131 St.
(na vogalu Broadwaya)
(150)

MALI OGLASI

Odda se

pet opremljenih sob na Addison Rd. odraslim, velike čiste sobe, furnez na plin in vse avtomatično, veranda spredaj in zadaj, spodaj. Kličite IV 1-6072 ali WH 3-3139.
(7,9,11,14,16.avg.)

Išče delo

"Karpenter" išče delo; splošna popravila, (maintenance) prosti proračun, EN 1-2342.
(153)

Hiša naprodaj

Lastnik prodaja eno izmed najlepših hiš v Euclidu. Kličite za sestanek KE 1-7007. (153)

Sobe se odda

3 sobe se odda samcu ali starejšim ljudem. Vpraša se na 1196 Norwood Rd., EN 1-9823.
(149)

Hiša za dohodek

Hiša naprodaj — 3 sobe in kopalnica spodaj, 4 sobe in kopalnica zgoraj, lot 52x420, na Shawnee Ave., blizu E. 185. Kličite BR 1-7500 ali MO 2-2142. (150)

Hiša naprodaj

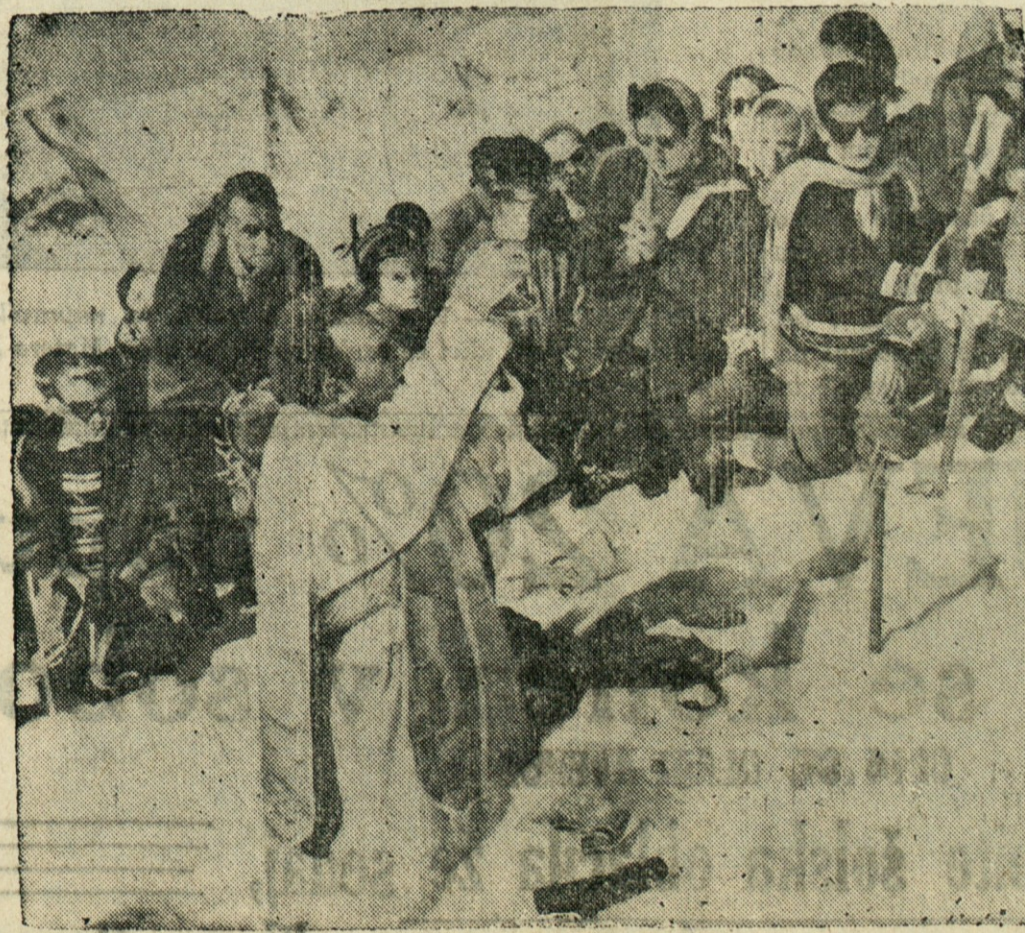
5-sobna, lesena Colonial hiša, 2 spalnice, blizu E. 156 St. Cena \$14,900. Kličite KE 1-3573.
(152)

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogal St. Clair Ave. in E. 68 St.

ČE HOČETE . . .
prodati ali kupiti posestvo
ali trgovino, obrnite
se do nas

JOS. GLOBOKAR
986 E. 74th St.
HE 1-6607

MAŠA V GORAH — Italijanski duhovnik Motta je velik prijatelj planin. Na sliki ga vidimo, ko mašuje visoko v Alpah na ledenem oltarju.

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

III. del.

Nekatera do zadnjega hipa, do zgodnjega, zadnjega jutra, ki je ležalo v megli, v kateri so potem zagrneli strelji in dokončali bedno životarjenje.

Obstali so pred sodnijo. Najprej sta se zrinila iz avtomobila stražarja, nato Silva s kovčgom. Za njo je stopil na cementna tla Cestnik in zadnji Saša z aktovko. Šli so po stopnicah, stopili na hodnik, ki je bil v luči, nato zavili na levo.

Vedela je pač, da je treba jetnika vpisati.

V tem hipu se je sama sebi zdela žoga, ki si jo bodo podajali. Jutri že bo romala iz sobe v sobo, govorili bodo zlepa in zgrda, zapisniki tu in zapisniki tam, vse dotlej, dokler sodnik ne izreče obsodbe.

Morali so čakati zakaj Saša je vzel dežurnega oficirja v stransko sobo. Več kot četrt ure so togo stali v majhnem prostoru. Tajna policista pri vratih, Cestnik v kotu ob nizki omari. Nato sta se Saša in ofi-

cir vrnila in Silva je videla zaničljiv oficirjev pogled.

Nato so hitro opravili. Pregledali so kovčeg in Silva je z zopernim občutkom gledala prste, ki so prekladali njeno perilo in obleko. Še v njih navzočnosti je oficir poklical ječarja, povedal številko celice in Silva se je obrnila. Koraki so odmevali od sten, šla sta po hodniku, po stopnicah, spet po hodniku, nato je ječar odprl zadnja vrata z ozko linico na sredi.

— Luč bom pustil samo četrt ure — je siknil surovo.

Vrata so se zaprla, zaslislala je, kako se je obrnil ključ in kako so koraki odhajali. Odahnila se je. Luč je bila šibka, vendar se ji je zdela, da naravnost žarko sije na beračijo v celici. Ob notranjem zidu železna postelja brez slamnjače, le železne vzmeti so rezale vanjo. Brez mizice, brez stola samo v kotu poleg vrat je posoda pokrita z lesenim pokrovom.

Visoko v steni je okno, ki ga dele železne palice.

Vse do tega hipa si je ječo predstavljala samo iz knjig. Saj je nekoč vsak dan hodila mimo tega sivega poslopja, radovedno opazovala okna in napeto oprezala, da bi spazila za njimi človeka. Vendar je bil njen pojem ječe tako šibek in neresničen, da se je zdaj

resničnega stanja ustrašila. Kako bo mogla spati na tej železnih vzmeteh?

Dela je kovčeg na posteljo in poskalo brisačo. Zvila jo je v svitek. To bo zglavje. Ko je sedla na železni rob, se ji je zazdelo, da je blizu joka. Vendar jokati ni hotela. Prišlo je pač, kar je moralo priti. Zdaj se mora držati samo poguma. Vse zunanje zgublja svoj pomen. Ostaja samo notranje prepričanje, tisto, kar je imel France Rekar in na svoj način tudi Razpet. Zagrizeno verovanje, da ima prav in da ne more odstopiti, če noče zatajiti sama sebe.

Luč je ugasnila. Š široko odprtimi očmi je še lovila njen odsev na železu. Zdelo se ji je, da jo ječar opazuje skozi okence. Nato je slišala tihe stopinje.

Skušala se je zbrati in urediti misli. Najprej, kar je naredila, je bilo, da je spodrezala upanju vsako korenino. Bilo bi pač neumno obešati upanje na jutrašnji dan. Imajo knjigo in trdno je odločena, da ne misli tajiti ničesar. Počemu? Navsezadnje je vrednost človekovega življenja v trdni zavesti, da si naredil tisto, kar se ti je zdela pravično. Umikati se je sramotno. Zdaj lahko pokrije svoj stari greh, ki ga je storila na zunaj. In nekoč, ko bo vse mimo, ji Viktor niti z besedo ne bo mogel ničesar več očitati.

Kdaj bo Viktor zvedel, da so jo zaprli in kako bo novico prenesel? Šele zdaj se je spomnila, da bodo v kratkem počitnice. Aretacija jo je vendarle zmedla. Da, čakal jo bo in morda se pripelje v Dobre polje. Tam bo zvedel.

Počasi je zlezla na vzmeti in naslonila glavo na brisačo. Takaj je čutila, da to noč ne bo mogla zaspati. Od vseh strani jo je bodlo železo v telo in ko je pogledala v strop, je videla, da se je iz teme orisalo okno. Bleda oko, ki je brez občutja strmelo navzdol na njeno zunanjo bednost.

Vedno je najlažje mislila z zaprtimi očmi. Ves ta vzpon življenja od greha do tega trenutka je bil kakor most, ki se dotika trdne zemlje le na dveh točkah. Ni se zrušil, toda imela je občutek, da se je odtrgal od trdne zemlje in zdaj plava v ozračju kakor začaran, na eni strani oprt na drobno dušico Marijino na drugi strani na dušo Rekarja Franceta. Kakor tanek pajčolan je, ki ga napenja veter.

Ne more reči, da se ji je zgodila krivica. Ni se ji zgodila, če meri krivico in pravico z novimi merili. Ravno to je pravi celoti stvari najbolj smešno. Pravica ima docela nov obraz, človek ga ne more opredeliti. Razpet trdi, da je po pravici ubil Rekarja. Če bi Razpeta ubil Rekar, bi bila krivica. Nekdo je smel ubijati, nekdo se niti braniti ni smel.

Zdaj se je spomnila človeka, ki so ga pred enim letom obesili na sodnijskem dvorišču. Cel teden je časopisje pisalo o njem. Pritegnila je noge in sklenila roke na prsih. Bog ve, če ni zadnjo noč prebil v tej celici, Bog ve, če ni stopal na stranico te železne postelje in

gledal skozi okno, da bi z grozo ujel obrise vislic in ohlapne vrvi. Stel je ure in ko se je pričelo daniti, je šel že minute hitro bežeče sekunde. Nato so prišli, odprli vrata, mu zvezali roke in ga gnali po istem hodniku, po katerem so prignali njo. Morda je šel stopnice, da bi se raztresel. Stopil je na oder, še enkrat so mu prebrali sodbo, nato so mu hladno spodmaknili stolček, da se je mogel svobodno zazibati, krčiti in stezati noge kakor Podtelkov v Tihem Donu. Nato mu je nekdo potegnil telo, da mu je krehnil tilnik, glava se je nagnila postrani, s slinami oprana brada mu je štrlela v gledalce. Silvo je mrazilo.

Nje pač ne morejo obesiti. Ne za tako reč. Toda sodba je že skoraj napisana. Vedela je tisti hip, ko je Saša prelepil njena vrata.

Kako bedni vrelec je prav za prav življenje. Res čist je samo pri izviru. Kmalu čistota izginje in kalni pritoki včasih navidezno nepomembnih dogodkov zabrišejo dno in nazadnje ostane od vsega obupno rjav tek, ki se muči nekam v daljo. Vse lepo se zvije v brbotanju umazane vode, ki se neprestano žene naprej.

Mar ni bilo zanjo usodno ravno srečanje z Blažem? Prava norost. Viktorjev vstop v njeno življenje je šele to pokazal. Neprestano umikanje ob Blažu, iskanje izgovorov ob ničevosti dejanj, ki jih je storila, bedno beganje za rešitvijo in obnavljanje očetovih naukov o dolžnosti in krivdi. Kakor Nehljudov v Tolstojevem Vstajenju.

Sicer pa: ali ne postaja celoto življenje nedosledno? Mar se ne oprijemlje tudi Viktorja, čeprav se skuša izmakniti. Tudi Viktor je učitelj z učnim načrtom, ki mu ga pošljejo in ta učni načrt vendar ni v skladu s tem, kar ima v sreč. Sam je priznal, da je veliko stvari, v katere ne veruje več, da je veliko stvari, ki so jih skrivili in prikrojili. Ali se ne lomi tudi Viktor? Uči nekaj, kar ne veruje. Mar ne postaja ravno zgodovina čudna mešanica skritih dvomov in zavijanj, ki jih usmerja novi red? Ne smeš povedati svoje misli, ker za to zgodovino stoji železen ukaz.

In vendar bo zgodovinar nekoč moral pogledati tudi sovražne vire kakor je rekel Razpet. Tudi črna knjigo, ki je bila v Sašini aktovki. Navsezadnje.

— življenje ne more biti nedosledno vekomaj. Morda za en rod, morda za dva, dlje ne more biti.

Vedno bodo ljudje, ki bodo skušali prebiti zid tega strašnega molka. Morda bodo končali na tem sodnijskem dvorišču, morda kje na samoti, toda po vsakem strelu, po vsaki ogabni vrvi, ki nekomu prestreže dihanje, ostane krik, ki ga

DON'T BURN UP YOUR TIRE MONEY...
Drive in for an alignment check-up
MOTOR REPAIR
RICH'S AUTO BODY AND PAINT SHOP
1078 E. 64 St.—HE 1-9231

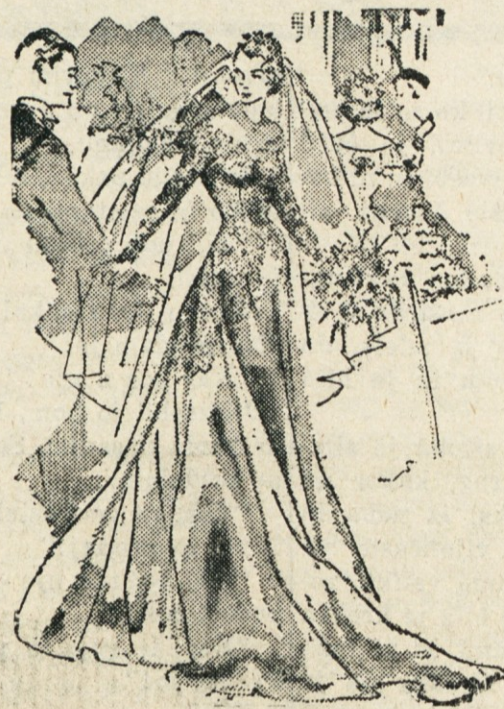
Se priporočamo
ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ZLEBOVE.
VRŠIMO VSA V KLEPARSKO STROKO SPADAJOČA DELA.
NAŠE DELO JE POZNANO IN ZANESLJIVO
FRANK KURE
Lahko pišete na ta naslov:
R. F. D. No. 1, Route 44, Newbury, Ohio
Pokličite telefonično: JORDAN 4-5503

GRDINA POGREBNI ZAVOD
1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.
Pokličite podnevi ali ponoči
HENDERSON 1-2088 KENMORE 1-6300
Moderno podjetje — Zmerne cene

UMETNIKI — V Genzanu v Italiji so napravili iz cvetja na glavni ulici za cerkveno slavo sliko Matere Božje z Detetom.

ne moreš ubiti. Nabirajo se, druga stran.
polnijo ozračje in lomijo molk,
da skozi razpoke posije tudi
(Dalje prihodnjč)

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši,
najveselejši in najlepši dan
Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš
povabila k temu velikemu dogodku svoje
sorodnike, prijatelje in drage znance, so
največje važnosti.

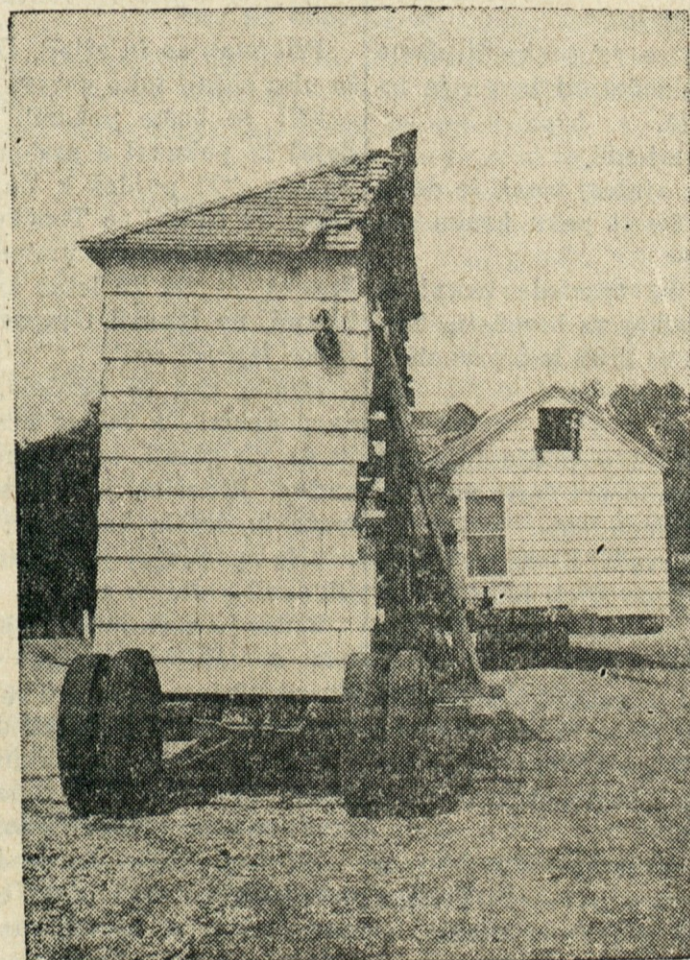
Poročne predpriprave zahtevajo
ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna
naznanila iz pravkar dospelih najnovejših
katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik,
papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba
uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

VSAKA POLOVICA V SVOJO SMER? — V Dallasu, Tex., so morali neko hišo seliti v kosih, ker bi sicer preveč ovirali promet. Na sliki vidimo spredaj na kolesih prvo polovico, zadaj pa drugo.

ANZLOVARJEVA 20% popustna razprodaja
se konča v soboto 12. avgusta
6214 ST. CLAIR AVENUE

Če kupite šolska oblačila že sedaj,
veliko prihranite!

WE GIVE and REDEEM
EAGLE STAMPS